

**ΠΑΝΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**ΣΧΟΛΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ**

**ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Το διδακτορικό δίπλωμα και οι διδακτορικές σπουδές.....σελ. 3
2. Η εγγραφή στο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών.....σελ. 4
3. Η διαδικασία εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.....σελ. 6
4. Η υποβολή της διατριβής, η προφορική δοκιμασία, η αναγόρευση και η καθομολόγηση του Υ.Δ. ....σελ. 8

1. ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

1.1 Το διδακτορικό δίπλωμα είναι ο καταληκτικός, δηλαδή ο ανώτατος ακαδημαϊκός τίτλος. Σε αντίθεση με το πτυχίο, που βεβαιώνει την κατοχή ενός σώματος επιστημονικών γνώσεων, και το μεταπτυχιακό δίπλωμα, που βεβαιώνει την εμπάθυνση της γνώσης σ' ένα σώμα επιστημονικών γνώσεων, το διδακτορικό δίπλωμα βεβαιώνει ότι ο κάτοχός του έχει γίνει δεκτός στην κοινότητα των πανεπιστημιακών «δασκάλων», δηλαδή εκείνων που, εφόσον συντρέχουν και οι άλλες προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος, μπορούν να διδάξουν σε ένα Πανεπιστήμιο. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο φοιτητής που τελειώνει με επιτυχία τις σπουδές του «καθίσταται» πτυχιούχος, ενώ ο υποψήφιος διδάκτορας (Υ.Δ.) που ολοκληρώνει με επιτυχία τη διαδικασία της εκπόνησης της διατριβής του «ανακηρύσσεται» διδάκτορας.

1.2 Οι διαφορές που σημειώνονται εδώ είναι δηλωτικές του γεγονότος ότι οι βασικές πανεπιστημιακές σπουδές και οι διδακτορικές σπουδές συνθέτουν δύο διαφορετικά επίπεδα, με το δικό του το καθένα χαρακτήρα και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις του. Αν οι βασικές πανεπιστημιακές σπουδές έχουν ένα χαρακτήρα απόκτησης γνώσεων, μεθόδων και τεχνικών σ' ένα γνωστικό αντικείμενο, οι διδακτορικές σπουδές έχουν ένα εντονότερο χαρακτήρα μαθητείας στην έρευνα και στην παραγωγή πρωτότυπου επιστημονικού έργου. Οι διδακτορικές σπουδές στηρίζονται σε μια στενή συνεργασία του υποψήφιου διδάκτορα με τον Επιβλέποντα Καθηγητή και τη Συμβουλευτική Επιτροπή και σε μια αναπτυσσόμενη αυτενέργεια, που οδηγεί στην επιστημονική ολοκλήρωση και αυτονόμηση του Υ.Δ.. Έτσι, ενώ ο προπτυχιακός φοιτητής καλείται να αναπαράγει κάποιες συγκεκριμένες γνώσεις, ο μεταπτυχιακός φοιτητής εμπάθνεται σε ένα συγκεκριμένου πεδίου ενός γνωστικού αντικείμενου, ο υποψήφιος διδάκτορας καλείται να παράγει νέα γνώση. Σε γενικές γραμμές, αυτό μπορεί να γίνει με τρεις τρόπους: είτε θέτοντας σε νέο έλεγχο ήδη αποκτημένες γνώσεις και μεθόδους είτε ελέγχοντας τη βασιμότητα κάποιων υποθέσεων που εξηγούν και ερμηνεύουν ένα φαινόμενο είτε, τέλος, συνθέτοντας με νέο τρόπο ήδη κατακτημένες γνώσεις σε νέα θεωρητικά σχήματα, που επιτρέπουν καλύτερη ερμηνεία της πραγματικότητας και την υπαγωγή μιας ευρύτερης κατηγορίας φαινομένων σε γενικά ερμηνευτικά μοντέλα. Έτσι, ενώ οι βασικές πανεπιστημιακές σπουδές έχουν ως κύριο άξονά τους τις εξετάσεις, που αποδεικνύουν τον βαθμό αφομοίωσης και το επίπεδο των γνώσεων που έχει κατακτήσει ο φοιτητής στα πλαίσια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, οι μεταπτυχιακές σπουδές συνδυάζουν την επιτυχή εξέταση σ' ένα σύνολο μαθημάτων, καθώς και την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας, αναδεικνύοντας την εμπάθυνση σε συγκεκριμένο πεδίο επιστημονικών γνώσεων, οι διδακτορικές σπουδές έχουν ως κεντρικό σημείο αναφοράς τους τη συγγραφή μιας πρωτότυπης επιστημονικής εργασίας που συμβάλλει στην προαγωγή της επιστήμης. Η εργασία αυτή, δηλαδή η διατριβή, είναι αποτέλεσμα μελέτης, έρευνας και υπαγωγής του υλικού που προκύπτει από την έρευνα στον επιστημονικό έλεγχο για την παραγωγή των συμπερασμάτων που θα αποτελέσουν τη νέα γνώση. Σχηματικά, λοιπόν, θα μπορούσαμε να πούμε πως στις βασικές πανεπιστημιακές σπουδές κεντρική θέση κατέχει το ερώτημα «τι γνωρίζει ο φοιτητής;», ενώ στις διδακτορικές σπουδές, το κεντρικό ερώτημα είναι «τι επιστημονικό έργο και πώς μπορεί να παραχθεί από τον

υποψήφιο διδάκτορα;».

2. Η ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

2.1 Για να γίνει δεκτή αίτηση εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, πρέπει να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) Ο υποψήφιος διδάκτορας (Υ.Δ.) να είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου κοινωνικών, πολιτικών, οικονομικών, νομικών, ιστορικών ή άλλων συναφών προς τα αντικείμενα του Τμήματος σπουδών, που έχει χορηγηθεί από Ελληνικό ή ξένο ομοταγές Πανεπιστήμιο. Κατ' εξαίρεση στον παραπάνω κανόνα, αίτηση Υ.Δ. κατόχου μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών εκτός των κοινωνικών επιστημών, γίνεται αποδεκτή υπό προϋποθέσεις ακαδημαϊκού χαρακτήρα. Τίτλοι σπουδών αλλοδαπών Πανεπιστημίων πρέπει να έχουν αναγνωρισθεί από τον Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) ως ισότιμοι προς τους Ελληνικούς.
- (β) Το θέμα της διατριβής να εντάσσεται στον ευρύτερο επιστημονικό χώρο που καλύπτει το Τμήμα, να ανταποκρίνεται στους γενικότερους ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς στόχους που προωθεί το Τμήμα.
- (γ) Ο υποψήφιος να γνωρίζει επαρκώς μια τουλάχιστον από τις κύριες ευρωπαϊκές γλώσσες, η οποία να πιστοποιείται με επίσημο τίτλο (Proficiency ή Advance ή Toefl για τα Αγγλικά, Delf 5,6 για τα Γαλλικά και Kleines για τα Γερμανικά) ή με εξετάσεις από το Τμήμα Ξένων Γλωσσών του Παντείου Πανεπιστημίου, ώστε να μπορεί άνετα να συμβουλευέται τη διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με το θέμα και την έρευνά του.

2.2 Οι αιτήσεις υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους στη Γραμματεία του Τμήματος, δύο φορές κάθε ακαδημαϊκό έτος. Οι πρώτες αιτήσεις κατατίθενται από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους **μέχρι την 31η Οκτωβρίου** και οι δεύτερες **μέχρι την 31η Μαρτίου** του ίδιου ακαδημαϊκού έτους. Για την υποβολή της αίτησης απαιτούνται τα ακόλουθα:

- (α) **Αίτηση εκπόνησης διδακτορικής διατριβής.** Υποβάλλεται σε ειδικό έντυπο που χορηγείται από τη Γραμματεία του Τμήματος. Η αίτηση συνοδεύεται από τους τίτλους και την αναλυτική βαθμολογία των προπτυχιακών, των μεταπτυχιακών ή άλλων σπουδών του υποψηφίου και από όποια άλλα στοιχεία που κατά την κρίση του Υ.Δ. δείχνουν τις σπουδές, τις γενικότερες γνώσεις του, τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα, τη συμμετοχή του σε ερευνητικά προγράμματα, τις τυχόν επιστημονικές του εργασίες κλπ. Τίτλοι αλλοδαπών Πανεπιστημίων πρέπει να είναι

αναγνωρισμένοι από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. Στην αίτηση σημειώνεται το προσωρινό θέμα της διατριβής και προτείνεται ο Επιβλέπων Καθηγητής. Η πρόταση αυτή δεν είναι δεσμευτική για τον προτεινόμενο ως Επιβλέποντα Καθηγητή. Ο Υποψήφιος ενθαρρύνεται στο να έχει έλθει σε επικοινωνία με τον προτεινόμενο Διδάσκοντα έτσι ώστε να έχουν αποσαφηνιστεί ζητήματα θεματολογίας και μεθοδολογίας.

- (β) Δήλωση του Ν.1599/86 ότι ο αιτών δεν είναι υποψήφιος διδάκτορας ούτε έχει υποβάλλει αίτηση εκπόνησης διδακτορικής διατριβής σε άλλο Α.Ε.Ι. της χώρας ή του εξωτερικού.
- (γ) Δύο φωτογραφίες ταυτότητας ή διαβατηρίου του υποψηφίου.
- (δ) Δύο συστατικές επιστολές, οι οποίες να είναι από δύο μέλη ΔΕΠ ή Ερευνητές Αναγνωρισμένου Ερευνητικού Κέντρου, και να αναφέρονται στις σπουδές και στην ικανότητά του να εκπονήσει διδακτορική διατριβή.
- (ε) Αντίτυπα τυχόν πτυχιακής, μεταπτυχιακής ή άλλων επιστημονικών εργασιών, δημοσιεύσεων κλπ.
- (στ) Αναλυτική πρόταση έρευνας που περιέχει την περιγραφή του αντικείμενου της διατριβής του, τον τρόπο που προτίθεται να το ερευνήσει, τη βιβλιογραφία που έχει ήδη συμβουλευτεί, το ειδικότερο ενδιαφέρον που παρουσιάζει το θέμα που θέλει να ερευνήσει, κλπ.

2.3 Η αναλυτική πρόταση έρευνας έχει τον διπλό σκοπό να επιτρέψει τη διάγνωση: (1) του ενδιαφέροντος και της πρωτοτυπίας του θέματος που θα εξετασθεί και της μεθόδου που θα ακολουθεί και (2) της επιστημονικής ωριμότητας του Υ.Δ. να ερευνήσει και να διαπραγματευθεί το θέμα που προτείνει. Η ικανότητα του Υ.Δ. να συντάξει μια συγκεκριμένη, σαφή και θεμελιωμένη πρόταση έρευνας αποτελεί βασικό κριτήριο ένταξης του στον κύκλο των διδακτορικών σπουδών. Στην αναλυτική πρόταση έρευνας αναφέρονται:

- (α) το θεωρητικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εντάσσεται το αντικείμενο της διατριβής που θα εκπονηθεί,
- (β) το αντικείμενο της προτεινόμενης έρευνας, ο τόπος, ο χρόνος και οι κατηγορίες πληθυσμού που θα καλύψει,
- (γ) οι συγκεκριμένες όψεις του ζητήματος που θα εξετασθεί στη διατριβή, ο βασικός προβληματισμός του Υ.Δ. και οι στόχοι της έρευνάς του (τι θέλει να βρει),
- (δ) τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και η σημασία τους,
- (ε) οι βασικές υποθέσεις εργασίας του Υ.Δ.,

- (στ) η μεθοδολογία που θα ακολουθήσει, οι τεχνικές που προτίθεται να εφαρμόσει και ο λόγος που τον οδήγησαν στην επιλογή τους,
- (ς) η βασική βιβλιογραφία την οποία προτίθεται να χρησιμοποιήσει,
- (η) το βασικό διάγραμμα της διατριβής (προσωρινή διαίρεση σε μέρη και κεφάλαια, με γενική ένδειξη του περιεχομένου κατά κεφάλαια),
- (θ) το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα της εργασίας κατά τη διεξαγωγή της έρευνας.

2.4 Η αναλυτική πρόταση έρευνας έχει έκταση από **30 έως 60** δακτυλογραφημένες σελίδες, σχήματος Α4 και κατατίθεται, σταθερά συρραμμένη, σε 4 αντίτυπα στη Γραμματεία του Τμήματος, το αργότερο μέχρι την **31η Οκτωβρίου** ή την **31η Μαρτίου**, αντίστοιχα. Η Γραμματεία κρατάει το ένα αντίτυπο στο αρχείο του Τμήματος και διαβιβάζει τα άλλα τρία στην αρμόδια Επιτροπή Διδακτορικών Σπουδών που έχει την ευθύνη συντονισμού των τριμελών επιτροπών κρίσης των σχετικών προτάσεων. Η Συνέλευση του Τμήματος, αφού λάβει υπόψη της τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί, τις κατηγοριοποιεί με βάση τη συνάφεια του ερευνητικού αντικειμένου και ορίζει μια τριμελή επιτροπή, που αποτελείται από μέλη ΔΕΠ του τμήματος, εξετάζει τις αντίστοιχες αιτήσεις και τα συνυποβαλλόμενα έγγραφα και καλεί τους υποψήφιους σε συνέντευξη Κατόπιν, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου ή την 31η Μαΐου, οι τριμελείς επιτροπές υποβάλουν στη Συνέλευση του τμήματος αναλυτικό υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους ο υποψήφιος πρέπει ή δεν πρέπει να γίνει δεκτός, καθώς και ο προτεινόμενος επιβλέπων, εφόσον αυτός δεν έχει προταθεί από την υποψήφιο. ,

2.5 Η Συνέλευση του Τμήματος εξετάζει τις σχετικές εισηγήσεις των τριμελών επιτροπών σχετικά με τις αιτήσεις των Υ.Δ., λαμβάνοντας υπόψη και τη γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντος, εγκρίνει το προσωρινό θέμα της διατριβής και ορίζει Επιβλέποντα Καθηγητή και μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής, καθώς και τη γλώσσα συγγραφής της διατριβής. Οι Υ.Δ. των οποίων εγκρίθηκαν οι αιτήσεις εγγράφονται αμέσως στα μητρώα των Υ.Δ. του Τμήματος. Οι προθεσμίες ολοκλήρωσης της διαδικασίας εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής αρχίζουν από την ημέρα της αρχικής εγγραφής στο Τμήμα και τελειώνουν με τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους στο οποίο συμπληρώνονται. Η Συνέλευση μπορεί να ορίσει διαφορετικές προθεσμίες υποβολής αιτήσεων, επιλογής και εγγραφής Υ.Δ. σε περίπτωση πρόσκλησης ενδιαφέροντος για ένταξη Υ.Δ. σε συγκεκριμένα ερευνητικά αντικείμενα που ενδιαφέρουν το Τμήμα ή προγράμματα που διεξάγονται από το ΚΕΚΜΟΚΟΠ.

2.6 Κάθε Επιβλέπων Καθηγητής έχει τη δυνατότητα παρακολούθησης μέχρι το πολύ 5 Υ.Δ., εκτός αν υπάρχει διαφορετική απόφαση της Συνέλευσης.

3. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

3.1 Διάρκεια. Οι διδακτορικές σπουδές περιλαμβάνουν μια μακρά και επίπονη διαδικασία που αρχίζει με την εγγραφή του Υ.Δ. στο Τμήμα, κατά το ακαδημαϊκό έτος που ακολουθεί την αποδοχή της αίτησής του, την έγκριση του προσωρινού θέματος της διατριβής και τον ορισμό Επιβλέποντα Καθηγητή και Συμβουλευτικής Επιτροπής από τη Γ.Σ.Ε.Σ., και ολοκληρώνεται με την ανακήρυξη και την καθομολόγηση του νέου διδάκτορα. Οι διδακτορικές σπουδές διαρκούν τουλάχιστον **τρία έτη**, και περιλαμβάνουν δύο στάδια: **το πρώτο και το δεύτερο στάδιο εκπόνησης της διατριβής**. Ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών με σύντμηση του προκαταρκτικού και του κυρίως σταδίου σε λιγότερο από τρία έτη δεν επιτρέπεται.

3.2 Το πρώτο στάδιο εκπόνησης της διατριβής είναι διάρκειας το πολύ **δύο ετών** στο πέρας του οποίου, **η πορεία της εξέλιξης του έργου της διατριβής κρίνεται από** την τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή. Για την κρίση, ο Υ.Δ. υποβάλλει: **(α)** τα περιεχόμενα της διατριβής, **(β)** τα τμήματα της εργασίας που έχουν ολοκληρωθεί σε μορφή κατά το δυνατό κεφαλαίου και **(γ)** περιγραφή του έργου που απαιτείται για την ολοκλήρωσή της καθώς και εκτίμηση του σχετικού χρόνου. Η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή εξετάζει την πορεία της εκπόνησης της διατριβής σύμφωνα με τα υποβληθέντα και εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος **τη συνέχιση ή τη διακοπή της εκπόνησης της διατριβής**. Στην περίπτωση θετικής κρίσης για τη συνέχιση της εργασίας για τη διατριβή, προτείνεται και ο οριστικός τίτλος της. Στην περίπτωση αρνητικής κρίσης, η εισήγηση της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής υποβάλλεται γραπτώς, είναι αιτιολογημένη και κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο Υ.Δ., ο οποίος μπορεί να υποβάλει απαντητικό υπόμνημα στη Γ.Σ.Ε.Σ.. Η κοινοποίηση της εισήγησης στον Υ.Δ. γίνεται εφτά τουλάχιστον μέρες πριν από την σύγκληση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Η απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος κοινοποιείται στον Υ.Δ..

3.3 Σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης της διατριβής, ο Υ.Δ. συνεργάζεται στενά με τον Επιβλέποντα Καθηγητή και τη Συμβουλευτική Επιτροπή.

3.4 Στο δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου, ο Υ.Δ. καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος αναλυτική **έκθεση προόδου** της εργασίας του κατά το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος. Η κατάθεση της ετήσιας έκθεσης προόδου αποτελεί **προϋπόθεση** της ετήσιας ανανέωσης της εγγραφής του Υ.Δ.. Η ετήσια έκθεση προόδου του Υ.Δ. διαβιβάζεται από τη Γραμματεία στα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής, η οποία συζητάει με τον Υ.Δ. την πρόοδο της εργασίας του και την προγραμματιζόμενη παραπέρα πορεία της, και υποβάλλει, στη διάρκεια του Οκτωβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους, την ετήσια έκθεσή της προς τη Γ.Σ.Ε.Σ.. Στην ετήσια έκθεση της Συμβουλευτικής Επιτροπής σημειώνονται εκτός από την πορεία του Υ.Δ. και τις τυχόν παρατηρήσεις και υποδείξεις της προς αυτόν. Η έκθεση της Συμβουλευτικής Επιτροπής προς τη Γ.Σ.Ε.Σ. κοινοποιείται και στον Υ.Δ.. Την πρωτοβουλία για τη σύνταξη της έκθεσης έχει ο Επιβλέπων Καθηγητής.

3.5 Το πρώτο στάδιο εκπόνησης της διατριβής λήγει με την έγκριση από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του οριστικού τίτλου και των περιεχομένων της διατριβής. Το δεύτερο στάδιο αρχίζει από την θετική εισήγηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής και λήγει με την κατάθεση του οριστικού κειμένου της διατριβής στη Γραμματεία του Τμήματος. Για τη σύνταξη της Διδακτορικής Διατριβής οι ΥΔ θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους το κείμενο «Οδηγίες για τη συγγραφή Πτυχιακών ή Διπλωματικών Εργασιών και Διδακτορικών Διατριβών» που έχει εγκριθεί από τη Σύγκλητο του Παντείου Πανεπιστημίου. Η κατάθεση του οριστικού κειμένου της διατριβής γίνεται με ευθύνη του Υ.Δ. και με την έγκριση της Συμβουλευτικής Επιτροπής ύστερα από σχετική αίτηση του ΥΔ. Η κατάθεση του οριστικού κειμένου της διατριβής δεν μπορεί να γίνει πριν την πάροδο έξι τουλάχιστον μηνών από την ένταξη του Υ.Δ. στο κυρίως στάδιο.

3.6 Η Συμβουλευτική Επιτροπή δικαιούται να εισηγηθεί ανά πάσα στιγμή στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος **τη διακοπή της διαδικασίας εκπόνησης διατριβής** του Υ.Δ. που δε συμμορφώνεται με τις υποδείξεις της ή δεν εργάζεται ικανοποιητικά ή δε διαθέτει τις ικανότητες ή τις προϋποθέσεις για την επιτυχή εκπόνηση της διατριβής του. Η εισήγηση της Επιτροπής υποβάλλεται γραπτώς, είναι αιτιολογημένη και κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο Υ.Δ., ο οποίος μπορεί να υποβάλει απαντητικό υπόμνημα στη Γ.Σ.Ε.Σ.. Η κοινοποίηση της εισήγησης στον Υ.Δ. γίνεται επτά τουλάχιστον μέρες πριν από την σύγκληση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Η απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος κοινοποιείται στον Υ.Δ. Επίσης ο ΥΔ μπορεί να διαγραφεί σε περίπτωση που το ζητήσει ο ίδιος με σχετική επιστολή προς τη Συνέλευση ή στην περίπτωση που για δύο χρόνια δεν υποβάλει έκθεση προόδου.

3.7 Οι Υ.Δ., εφόσον τους ζητηθεί, μπορεί να προσφέρουν βοηθητικό εκπαιδευτικό και/ή ερευνητικό έργο στο Τμήμα σε θέματα συγγενή προς το αντικείμενο της μελέτης τους, καθώς και να εποπτεύουν στις εξετάσεις του προπτυχιακού και μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών.

4. Η ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ, Η ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ, Η ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΗ ΚΑΙ Η ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ Υ.Δ.

4.1 Ο Υ.Δ. υποβάλλει τη διδακτορική του διατριβή με πρωτοκολλημένη αίτησή του προς τη Γραμματεία του Τμήματος. Η διδακτορική διατριβή υποβάλλεται σε **οκτώ αντίτυπα** σχήματος Α4 και σταθερά συρραμμένα. Στο εξώφυλλο αναφέρονται: (α) οι ενδείξεις ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ – ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ - ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, (β) το όνομα του Υ.Δ., (γ) ο τίτλος της διατριβής, (δ) η ένδειξη «διδασκαλική διατριβή», (ε) η φράση: «η έγκριση διδακτορικής διατριβής από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δε δηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα». Στην αρχή της διατριβής δίδεται ο Πίνακας Περιεχομένων και ακολουθούν: περίληψη της διατριβής, το κυρίως κείμενο της διατριβής, τυχόν Παραρτήματα, οι πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές της έρευνας και η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε. Η έκταση της περίληψης της διατριβής είναι από 5-15 δακτυλογραφημένες σελίδες.

- 4.2** Η Εξεταστική Επιτροπή είναι επταμελής. Τα μέλη της μελετούν τη διατριβή που τους διαβίβασε η Γραμματεία του Τμήματος και συνέρχονται σε σύσκεψη κατά την οποία αποφαινόμενοι αν η διατριβή γίνεται δεκτή ως έχει, αν πρέπει να αναπεμφθεί στον Υ.Δ. για συμπληρώσεις και/ή διορθώσεις ή αν απορρίπτεται. Η απόφαση της Εξεταστικής Επιτροπής διατυπώνεται σε πρακτικό, που συντάσσεται με τη μέριμνα του Επιβλέποντα Καθηγητή, σε περίπτωση που αυτός δεν έχει αφηρητηθεί αλλιώς από τον αρχαιότερο Καθηγητή, και υπογράφεται από όλα τα μέλη της. Το πρακτικό διαβιβάζεται στη Συνέλευση και κοινοποιείται στον Υ.Δ..
- 4.3** Η προφορική δοκιμασία του Υ.Δ. γίνεται δημόσια σε τόπο και χρόνο που ορίζεται δέκα τουλάχιστον μέρες πριν, με πρόσκληση του Προέδρου του Τμήματος. Η πρόσκληση κοινοποιείται στον Υ.Δ., στα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, στα μέλη του Δ.Ε.Π. και τους Υ.Δ. του Τμήματος, και τοιχοκολλείται στις πινακίδες ανακοινώσεων του Τμήματος και σε τρία τουλάχιστον περίβλεπτα σημεία των κτιρίων του Πανεπιστημίου. Στην προφορική δοκιμασία μπορούν να παραστούν και πρόσωπα εκτός Πανεπιστημίου. Στη διαδικασία της προφορικής δοκιμασίας, προεδρεύει ο Πρόεδρος της Εξεταστικής Επιτροπής σε περίπτωση που αυτός δεν έχει αφηρητηθεί αλλιώς ο αρχαιότερος Καθηγητής. Ο λόγος δίδεται πρώτα στον Υ.Δ., ο οποίος παρουσιάζει, χωρίς τη χρήση χειρογράφου αλλά μόνον με τη βοήθεια σύντομων σημειώσεων και σε χρόνο που δεν υπερβαίνει τα 30 λεπτά, το αντικείμενο της διατριβής του, τον τρόπο έρευνας και εργασίας του, τα πορίσματά του και παρουσιάζει τα σημεία που κατά τη γνώμη του συνιστούν το πρωτότυπο της διατριβής και τη συμβολή της στην ανάπτυξη της επιστήμης. Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος δίνει το λόγο σε καθένα από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, τα οποία θέτουν ερωτήματα στον Υ.Δ. σχετικά με το θέμα της διατριβής του, το αντικείμενο και τα συμπεράσματα της έρευνάς του. Μετά το τέλος της δοκιμασίας, η Εξεταστική Επιτροπή αποσύρεται σε σύσκεψη και αξιολογεί τη διατριβή και την προφορική δοκιμασία. Εφόσον κρίνει τη συνολική δοκιμασία ως επιτυχή, η Εξεταστική Επιτροπή εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. την ανακήρυξη του Υποψηφίου ως Διδάκτορα του Τμήματος. Θεωρείται εγκεκριμένη ως διατριβή και επιτυχών ο Υ.Δ. που συγκέντρωσε τη σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον πέντε μελών της Επιτροπής. Στη συνέχεια, η Επιτροπή, με την ίδια πλειοψηφία, αποφασίζει για τον βαθμό με τον οποίο θα αξιολογηθεί η Διατριβή (Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα). Η απόφαση της Εξεταστικής Επιτροπής αναγγέλλεται στον Υ.Δ. ενώπιον του ακροατηρίου της προφορικής δοκιμασίας. Το πρακτικό της Εξεταστικής Επιτροπής, υπογεγραμμένο από όλα τα μέλη της, διαβιβάζεται στη Γ.Σ.Ε.Σ. από τον Πρόεδρό της.

4.4 Η αναγόρευση του διδάκτορα γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. μετά την ανάγνωση από τον Πρόεδρο του Τμήματος του πρακτικού της αποδοχής και της βαθμολόγησης της διατριβής του Υ.Δ. και στη συνέχεια γίνεται η Καθομολόγηση του Διδάκτορα από τον παριστάμενο Πρύτανη ή Αντιπρύτανη από τον οποίο και υπογράφεται το σχετικό πρωτόκολλο Καθομολόγησης.